

Kirjaniku, humanisti ja poliitiku Václav Haveli lahkumine tähendab suure eurooplase lahkumist.

Václav Havel oli vabaduse, demokraatia ja inimõiguste eest seisja, alati veendunud sallivuse ja inimliku austuse ülimuslikkuses. Ta oli nii üksikute inimeste kui tervete rahvaste vabaduse julge, kõlav ning kuuldav trubaduur, kes suutis ainuüksi oma sõnaga võita kurjuse väe ja muuta maailma enam, kui tema vastu seisnud režiimid oma repressioonide ja tankidega. Nii näitas Havel vaba sõna jõudu ja humaansete väärtuste igipõlisust.

Ta võttis enda kanda mõõtnatult suure vaimse rolli totalitaarsete režiimide ja autoritaarsuse vastu võitlejana Euroopas ja maailmas laiemaltki, aga samuti võõrrežiimide ja okupatsioonide alt vabanenud rahvaste eestkõnelejana. Václav Havelit kuulasid poliitikuna ka need, kes teda kartsid ja kellele ta ei meeldinud.

Me jääme mäletama teda Euroopa kommunismist vabanemise ühe olulise sümbolina ning inimesena, kes seadis demokraatlikud väärtused kõrgemale päevakasulistest kokkulepetest. Ta tegi seda oma loominguga 20. sajandi süngetel aastatel ja oma poliitikaga hiljem riigipeana. Havel mõistis, et kurjuse lõpp saab alguse esimesest vabaduse valguskiirest, mis läbib pimeduse ukse.

Eesti meenutab tänuga Václav Havelit toetuse eest meie naasmisel Euroopasse ja lõimumisel NATO-ga, sest eeskõndijana mõistis ta paljudest teistest selgemini ajaloo tallata olnud väikerahvaste julgeoleku ning tuleviku kindlustamise vajadusest. Ta selgitas seda kannatlikult ka neile, kes ei soovinud või ei osanud kuulata ja neilegi, kes naiivselt uskusid totalitaarsuse soovi ennast ise muuta.

Avaldan kogu Eesti nimel kaastunnet Václav Haveli lähedastele ja Tšehhi rahvale.

Toomas Hendrik Ilves

Eesti Vabariik on Václav Havelit autasustanud Maarjamaa Risti ketiga 1996. aastal.

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229